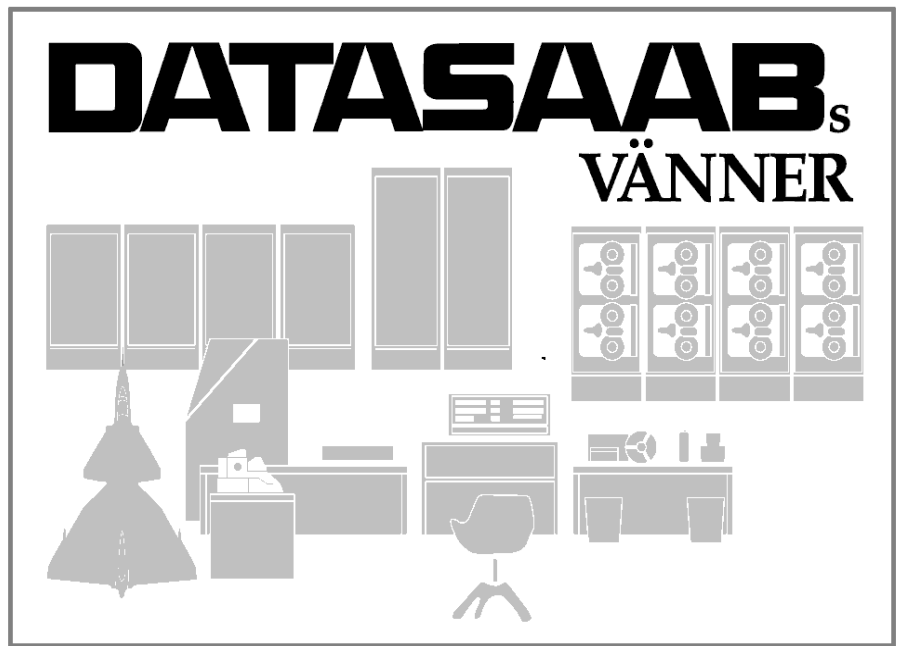

MEMLEMSBLAD

Datsaabs Vänner - En ideell förening för datorhistoria och IT - utveckling

Ordförande har ordet - sid 2

Besök hos Potter - sid 2

Höstutflykt - sid 4

Ur Viggos datorarkiv - sid 5

Årsmöte 2010 - sid 5

Medlemmar - sid 5

Minnesord över Margit Griméus - sid 6

NR 4 - NOVEMBER 2009 - ÅRGÅNG 16

Utgivare: Lennart Pettersson, tel 013-662 83, email lenp@algonet.se

Redaktör: Sven-Erik Järkelid, tel 013-701 21, email s.jarkelid@comhem.se

Adress: c/o Sven-Erik Järkelid, Ärenprisivägen 36, 585 64 LINGHEM

Hemsida: <http://www.datsaab.se>

Ordförande har ordet

En regel i föreningssammanhang är att en ordförande ska be om ordet för att få yttra sig i en debatt. Vilket ju inte gäller i dagliga samtal. Och där är det inte alltför svårt att hitta orden. Men när man "tilldelats" ordet är det påfallande svårt att veta vad man ska säga. Man har så mycket man skulle vilja få fram så det blir svårt att sortera bland tankarna.

Naturligtvis kretsar tankarna mycket kring händelser och kollegor från datasåbtiden. Och ibland blir man påmind om någon när den har gått ur tiden. Närmast tänker jag på Margit Griméus som lämnat oss. Margit var en vänlig liten dam som alla tyckte om och respekterade.

Vad gäller föreningens verksamheter så kan vi se fram emot både arbete och nöje. Utställningen i Vrigstad ska, enligt planerna, plockas ner efter nyår och före det är det "julbord" som gäller. Även i år har Rolf och Gunnel hittat en rolig underhållare. Men vad är det inte de kan i den här vägen?

Höstutflykten var en riktig höjdare! Men det är klart: "Bofors smäller alltid högt!" Läs om det på annan plats i bladet.

Nu tänker jag berätta om min första amerikaresa och en fin (men lurig) reskamrat. Men det får bli en egen spalt!

Lennart

Besök hos Potter

En av de saker som gnager mitt samvete är alla bilder som ligger utan att nån tittar på dom. I ett ögonblick av samvetsqual började jag plocka bland mina diabilder, och bland de första som kom i dagen var från min första tjänsteresa till Amerika. Året var 1964 – om jag inte minns galet. Orsaken till resan var att vi ville få vår leverantör av bandaggregat, Potter, att införa en del förbättringar. Min reskamrat var Ragnar Persson, som var expert på mekanik och hade tagit fram förslag till förbättringarna

Ragnar Persson

På SAABs N.Y. kontor. Chefen hette Lagerström och hade varit flygattaché.

Vi flög med SAS i en DC8:a och landade i New York klockan två på eftermiddagen. Någon timme före oss hade ett annat gäng bestående av Bengt Jiewerts, Ingvar Freijd och Jan Calén landat (De flög en annan väg). De skulle vidare till Florida nästa dag. Vi beslöt att "göra" N.Y. tillsammans, och började med att gå till Chinatown för att äta. Vad vi åt kommer jag inte ihåg men på bordet fanns två sorters senap. Den ena var fransk och den andra engelsk. Eftersom jag inte visste nånting om någon av dem så frågade jag de andra till råds.

- Ta den engelska, sa Ragnar, den smakar mycket bättre.

Okej! Jag tog en klick som om det hade varit Slottssenap. Sen kunde jag inte andas ut på en stund.

Jag drog in luft tills jag trodde jag skulle spricka och en flinande hovmästare kom med ett glas vatten.

Det gäller att ta det försiktigt! Sa Ragnar med ett flin. Ja - för att vara ärlig så såg de andra inte speciellt sorgsna ut de heller

Chinatown: Ragnar, Ingvar och Bengt.

Färjan till Liberty Island. Bengt, Jan, Ragnar

Sen åkte vi ut till Liberty Island.

- Det är klart att vi måste dit och se staden från huvudet på Frihetsgudinnan, menade Ragnar. När vi kom fram så stannade han nere och skrev vykort medan jag gick upp. Han hade varit upp en gång tidigare. En timme senare kom jag ner med en träningsverk i benen så jag kunde knappt röra mig. Leendet som mötte mig därnere gjorde nästan lika ont som mjölksyran. Jag hade en obehaglig känsla av att ha blivit "fintad" två gånger samma dag.

Så glad ser man ut när man undvikit trapporna i Frihetsgudinnan.

På kvällen gick Jan och jag på bio. Det var en stor biograf vid Times Square. Vi satt och pratade innan föreställningen började. Plötsligt vände sig en ung dam framför oss och tilltalade oss på svenska. Sen sa hon:

- Jag tyckte jag kände igen rösten.

Vi hade bott grannar i Örebro i tre år! Men det är sån't som händer mig ofta så världen är nog inte så stor som man tror. Men det var i alla fall en händelserik start på mitt första besök i The Big Apple.

Ragnar var Skåning till kropp och själ! Så det var inte svårt att locka med honom till Metropolitan där Birgit Nilsson sjöng Mac Beth. Jag hade skrivit ett vykort till en gemensam bekant och som jag skickade in till La Nilsson och bad henne skriva en hälsning och lägga det på posten. För att försäkra mig om att dörrvakten lämnat fram mitt meddelande så gick vi till sceningången och väntade. När

hon kom ut så bekräftade hon att hon fått kortet och skulle skriva några rader.

- Hörde du? Hon pratar ren skånska! Sa Ragnar med lite darr på rösten.

Mer skulle kunna berättas om den här resan och hur jag gick på blåsningar, men det får anstå. Ragnar var en reskamrat i min smak, och den respekt han skapade för vårt kunnande hos Potter gjorde att förbättringarna genomfördes och vårt bandsystem blev bland de tillförlitligaste på marknaden.

Lennart (av någon anledning även kallad Pottersson en gång i tiden)

Höstutflykt med Datsaabs Vänner

Så har dom gjort det igen! Rolf och Gunnel Hultqvist ordnade ännu en upplevelselik utflykt för oss gamla Datsaabare. Så trevligt det är att träffa tidigare arbetskamrater, utbyta gamla minnen och höra hur livet levs idag. Känslan förstärks då man som nu får dela nya upplevelser. För mig var det första men definitivt inte sista gången jag var med på vännernas utflykt.

Denna gång gick resan till Wadköping i Örebro och Nobelmuseet i Karlskoga. Alla samlades i Wadköping efter ditresa med egna bilar. Som vanligt hade Rolf pusslat så att ingen behövde åka ensam. Det är ett gott stycke till Örebro och hem från Karlskoga på krokiga och höstdimmiga vägar men i trevligt sällskap går resan fort och många gamla och nya minnen hinner dryftas.

I Wadköping bjöds vi på gott kaffe med ostfralla i Tenngjutaregården och blev hälsade välkomna av Rolf som kunde meddela dagens första överraskning, nämligen att resan blev 50 kr billigare än annonserat pga många deltagare.

Vi var totalt 23 som hörsammat kallelsen denna gång. Rolf delade ut dagsprogram samt vägbeskrivning till nästa etappmål. Efter intaget kaffe samlades gänget utanför Tenngjutaregården och blev välkomnade till Wadköping av vår guide Jenny. Hon inledde med att berätta hur Wadköping blev till, en historia lik den om Gamla Linnköping.

Kulturresevatet som lånat namnet ur Hjalmar Bergmans fiktiva namn på hemstaden Örebro omfattar byggnader från 1500-talet till 1800-talet, allt i originalskick och i sista minuten undanflyttat moderna stadsarkitekters rivningssträvan. Rundvandring följde med Jennys inlevelsefulla och tydligt berättade historia kring de gamla husen och de verksamma hantverkarna i Wadköping. En titt in i Kronbloms kök där han själv i fullskalemodell ligger och snarkar. Historier kring Örebroprofilen Bernh som gett sitt namn till stadens idrottsarena. Hur herr Bernh iförd enkla kläder för att inte bli igenkänd besökte NK i Stockholm och frågade efter priset på en kristallkrona. Bernh fick svaret att "den har du inte råd med gubbe lilla" varpå han slog sönder kris-

tallkronan med sin ständige följeslagare, vandringsskåpen. Ny fråga: Vad kostar den nu då? Efter varuhuschefens kontakt med Bernhs bank för att höra om täckning fanns för skadan blev motfrågan om herr Bernh möjligen ville köpa hela varuhuset. Tablå!

En titt in i skolmuseet samt berättelser kring det gamla kungshuset, en pampig träbyggnad med loftgång och väggmålningar för att lugna den hetlevrade hertig Karl som övernattat där två gånger. Besök i Cajsa Vargs hus. Ja, inte det hus hon själv bebott men väl ett som stått på föräldrarnas fastighet i Örebro. I huset finns diverse personliga föremål ur Cajsa Vargs hem liksom ett middagsbord uppdukat i Cajsas stil.

Så vidare mot Karlskoga och lunch på restaurang Strandkanten, vackert belägen vid sjön Möckelns strand. Där bjöds en välsmakande arrättning av fläskfilé, potatisgratäng och sallad, allt avrundat med kaffe och kaka.

Därefter till Nobelmuseet som är inrymt i Alfred Nobels sista svenska bostad, Björkborns herrgård med Nobels laboratorium på ägorna. Nobel bodde där de tre sista åren av sitt liv vilket kom att betyda allt för Nobelpriset. Sannolikheten att arvet hade hamnat i Frankrike, där Nobel hade ett av sina andra hem var uppenbar men genom idogt arbete av testamentsexekutorn Ragnar Sohlman stannade förmögenheten hos Nobelstiftelsen.

Björkborn jämte bolaget Bofors Gullfors inköptes av Alfred Nobel 1894 som en lämplig plats att fortsätta framställningen av dynamit efter ett antal incidenter i Frankrike, Tyskland och Italien som omöjliggjorde fortsatt verksamhet.

Vi samlades i husets övervåning där värden hälsade oss välkomna bredvid en porträttlik vaxmodell av Alfred Nobel skrivande sitt testamente. Ja, modellen var som kommen direkt från madame Tussaud. Värden berättade inledningsvis om huset vi befann oss i och fortsatte med detaljer ur Alfred Nobels liv. Det var då det hände!

Vaxdockan reser sig och tycker att den lika gärna kunde berätta själv. Damerna på första bänk bleknade och "Alfred" fick hjälpa dem över

chocken.

Hela sällskapet hade gått på finten och "Alfred" kunde senare berätta att han suttit blickstill i femton minuter medan alla samlats. Ingen hade märkt att han levde men damerna hade sinsemellan skämtat "tänk om han rör sig" och själv hade han fått stålsätta sig att inte tappa minen. Nåväl, senare fick vi veta att "dockan" heter Peter Sund och att han tränat på sin Alfred-roll i tio år.

Så följde Alfreds mycket personliga berättelse kring sitt liv och testamentets tillkomst. Hans andtäppa i slutet av livet spelades med sån inlevelse att några verkligen trodde att karlen skulle dö mitt framför oss. Den dråpliga berättelsen om att han, dynamitens uppfinnare, blev ordinerad nitroglycerintabletter mot kärkramp och ännu fler välspelade och faktaspäckade historier. Föreställningen upptog en halvtimme under andäktigt lyssnande avbrutet av många skratt.

Sedan visade Alfred oss genom huset med fler detaljer ur hans liv. Även den vandringen tog

dryga halvtimmen. Men mer fanns att se och Alfred bjöd oss med till det gamla laboratoriet fyllt med äkta ting från den verksamma tiden.

Många av föremålen där har hittats nedpackade i lådor på Björkborns herrgård, annat är hemtaget från Tekniska Museets samlingar. Ja, det var verkligen en överraskande upplevelse kring något som vid första påseendet tycktes som ett vanligt museibesök. Vi som var med kan verkligen rekommendera ett besök i goda vänners lag. Men berätta för all del inte om att vaxdockan verkligen lever!

Dagen avslutades i Cafe' Nobel med avtackning av Rolf och Gunnel under rungande applåder. Jag ser redan fram emot nästa utflykt men dessförinnan följer traditionellt julbord med utlovad bondkomik. Vad månede det bli va?

/ Tore Mårdh

Det här referatet med **bilder** från utflykten hittar du också på hemsidan: <http://www.datasaab.se>

Uppfiskat ur minnenas arkiv i Viggos dator

En välvårdad Mercedes svänger in framför huset och ut kliver en prydlig äldre gentleman. Jag ber Åke stiga in, och som så många gånger förr växlar samtalet mellan de mest skilda ämnen. Men så småningom glider det in på den tid i början av 60-talet då attack-Viggens dator projekterades.

På Platensgatan satt ett gäng elektronikingenjörer och experimenterade med transistorer och ferritkärnor, och det må vara dem förlåtet om de mer tänkte på hur ettorn och nollor skulle hanteras än hur datorn skulle klara miljön i ett stridsflygplan. Chefen tänkte väl på att även det sistnämnda problemet behövde lösas, så Åke importerades från utprovningssavdelningen, där han skaffat sig en grundlig erfarenhet av elektronikinstalla-

tioner i provflygplan.

Det blev väl lite av en kulturkrock mellan Åke å ena sidan och ettornas och nollornas företrädare Bengt å den andra. Som den gången man kom in på kablage:

"Kablage skall ligga i prydliga, väl förankrade buntar" deklarerar Åke kategoriskt.

"Nej" säger Bengt lika kategoriskt. "då blir det överhörning. Ledningarna skall dras kors och tvärs!"

Positionerna förefaller låsta, men som de förnuftiga människor de är kommer man fram till en kompromiss. Och resultatet blir ju så småningom särdeles lyckat.

ÅRSMÖTE 2010

Årsmötet är planerat att hållas **tisdagen den 16 mars.**

Medlemmar

Tom oktober hade 188 medlemmar betalat medlemsavgiften för 2009. Du har väl betalat?

Minnesord

Margit Griméus (1922-2009)

Margit avled stilla på vårdhemmet Duvan, Linköping den 25 oktober. Hon fick där den omvårdnad som hon ärligt förtjänat under sin levnad. Hjälpsam, omtänksam, empatisk är vad alla jag intervjuat tänker på när vi pratar om Margit. Ordning och reda kan tilläggas ty det såg hon till att det var i de organisationer hon arbetade inom.

Margit föddes på Nyckelby säteri i Tingsta församling, Norrköping. Föräldrarna var jordbrukare där och jordbruk blev det även då hon med sin make kom till Grimsta i Östra Skrukeby. Däremellan var hon anställd på Texaco i Norrköping och såg nog där till att Georg "Åby" Ericsson både blev servad och uppförde sig korrekt.

Efter Grimsta kom familjen till Linköping och bodde i Duvkullen, Johannelund. Margit sökte sig till industrin och fick anställning som sekreterare på det som blev Datasaab. Bengt Asker blev hennes chef och som bekant var det god stämning och hög effektivitet i den organisationen. Då Bengt med flera följde med D20-linjen in i Saab-Univac/Unisys 1975 följde ej Margit med utan gick in i Ingemar Fernius' organisation för systemprogramvara - lätta linjen.

Margit blev änka 1979 och arbetade kvar inom Datasaab/Nokia/Ericsson till sin pensionering under 80-talet. Hela denna period i industrin var hon en som representerade den tidens sekreterare och som "höll koll på allt". I positiv bemärkelse! Privat arbetade hon i samma anda, var mycket kyrkligt aktiv som kyrkvård i St Hans församling och som kyrkorådets ordförande. Dessutom var hon kårchef i distriktets lottakår. Prydlig i sin grå uniform som hon bar med heder!

På slutet drabbades Margit av benskörhet, blev till det yttre en smula krokig men innerst inne samma positiva och vänliga människa som i sin krafts dagar.

Hon sörjs nu närmast av dottern Gunilla och hennes man men även av oss andra som fått möta denna fina medmänniska.

Bernt Magnusson